

> Retouradres Postbus 40225 8004 DE Zwolle

ProRail B.V.

Postbus 2038
3500GA UTRECHT

Datum 30 juni 2022
Betreft Beslissing op aanvraag

Geachte [REDACTED]

Op 28 maart 2022 heeft u een ontheffing aangevraagd. Ik heb uw aanvraag met de aanvullingen van 10 mei 2022 beoordeeld. In deze brief licht ik dit nader toe en leest u wat mijn beslissing is.

Inhoud aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project 'Watergraafsmeer Wissel oostelijke toegang R-523120', **gelegen in de gemeente** Diemen. Het project betreft het aanbrengen van vernieuwingen aan een stuk spoor nabij Diemen (geocode 587, km 906.6-907.4). De werkzaamheden bestaan uit het aanleggen van een (machinisten)looppad, een schouwpad, taludtrappen en poorten in bestaand hekwerk, het lichten en schiften van het spoor, het vernieuwen van (beton)liggers, het plaatsen van een waarschuwbord en aanbrengen van gele markering, het vernieuwen van de wissel, het aanbrengen van de wissel, het aanbrengen van de lichtmast, het verleggen en opgraven van kabels (ook in de berm) en het plaatsen van hekwerk tussen het spoortalud en de werkweg aan de zuidzijde van de spoorbundel. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, lid 1 sub b van de Wet natuurbescherming voor wat betreft exemplaren van de ringslang (*Natrix natrix*).

Besluit

Ik verleen u voor de periode van 4 juli 2022 tot en met 31 december 2022 ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in 3.10, lid 1 sub b van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de ringslang.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Postbus 40225
8004 DE Zwolle
www.rvo.nl

T 088 042 42 42
wnb@rvo.nl

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026535020

Kenmerk
Wnb.2022.024.toek

Bijlagen
4

De overwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan dit besluit worden in bijlage 1 toegelicht.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Datum
30 juni 2022

Onze referentie
5190026535020

Algemene voorschriften

- a. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soort en beschreven verboden handelingen verleend.
- b. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- c. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die vallen onder de bevoegdheid van onze minister conform artikel 1.3 van de wet.
- d. Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de **realisatie van het project** 'Watergraafsmeer Wissel oostelijke toegang R-523120', gelegen in de gemeente Diemen. Het gebied heeft geocode 587, km 906.6-907.4, één en ander zoals is weergegeven in figuur 1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Projectplan Ringslangen Watergraafsmeer' van 28 maart 2022 (bijlage 2 bij dit besluit).
- e. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift b noodzakelijk zijn.
- f. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- g. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- h. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar het bevoegd gezag te zenden.

Specifieke voorschriften

- i. U dient, met in achtneming van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 8 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Projectplan Ringslangen Watergraafsmeer' van 28 maart 2022 (bijlage 3 bij dit besluit) en conform de aanvullingen van 10 mei 2022 (bijlage 4 bij dit besluit).
- j. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare overwinteringsperiode van de ringslang. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de ringslang.

- k. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare broedperiode van vogels. Deze loopt globaal van half maart tot en met half juli. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De geschiktheid voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van vogels.
- l. U dient twee weken voorafgaand aan het maaien het te maaien gebied door een ecoloog te laten controleren op broedvogels. Als er geen broedende vogels zitten, dan kan de aanwezige vegetatie waar broedvogels kunnen gaan zitten alvast verwijderd worden. Als er broedende vogels worden aangetroffen, dan zal het nest inclusief vijf meter daaromheen (verstoringafstand) gemarkeerd worden en zal er gefaseerd worden gemaaid.

Overige voorschriften

- m. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
- n. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte te worden gesteld.
- o. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen. De datum bovenaan deze brief is de verzenddatum.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via mijn.rvo.nl/bezwaar. Kijk onder Digitaal bezwaar indienen en kies voor eBezwaar.

Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval onze referentie en de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt. U vindt onze referentie in de rechter kantlijn van deze brief.

¹ "Onder een ecologisch deskundige verstaan wij een persoon die ecologisch advies verstrekt of werkzaamheden begeleidt op het gebied van habitats en soorten en die schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis heeft."

Meer informatie

Heeft u vragen, kijk dan op mijn.rvo.nl. Of neem telefonisch contact met ons op: 088 042 42 42 (lokaal tarief). Uw aanvraag is bekend onder nummer 5190026535020. Gebruik dit nummer als u contact opneemt. Dan kan ik u beter helpen.

Met vriendelijke groet,

De Minister voor Natuur en Stikstof,
namens deze:

Teammanager Vergunningen Natuur Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Bijlage 1: Overwegingen Wet natuurbescherming

Instandhouding van de ringslang

Artikel 3.10, lid 1 Wet natuurbescherming

Datum
30 juni 2022

Onze referentie
5190026535020

Het plangebied is leefgebied voor de ringslang. Voor het onderzoek naar de aanwezigheid van ringslangen is gebruik gemaakt van de NDFF en zijn artikelen en websites over ringslangen in en in de omgeving geraadpleegd. Uit de NDFF kwam naar voren dat in en in de directe omgeving van het werkgebied ringslangen zijn waargenomen in de afgelopen drie jaar. De waarnemingen het dichtst bij het werkgebied zijn gedaan in de zomerperiode. Het Diemberbos, de Diemerdijk, het Diemerpark, de Diempolder, de Diemer Vijfhoek en de Diemerdriehoek zijn bekende verblijfplekken van ringslangen.

De schuine spoorbermen in het projectgebied bieden mogelijkheden voor verblijfsplaatsen van ringslangen. Ook is het projectgebied, naast de zomerperiode, geschikt als winterhabitat voor ringslangen. Dit door de ruig begroeide vegetatie, de hoogte van de vegetatie, het water in de buurt en de aanwezige muizenholen. Door de graaf- en maaiwerkzaamheden zullen de verblijven en het leefgebied van de ringslang (tijdelijk) achteruitgaan.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in hoofdstuk 8 van het bij de **aanvraag gevoegde rapport 'Projectplan Ringslangen Watergraafsmeer'** van 28 maart 2022 en de aanvullingen van 10 mei 2022.

U stelt voor om twee weken voordat de werkzaamheden starten de berm ongeschikt te maken voor ringslangen. Dit wordt gedaan door de berm te maaien onder begeleiding van een ecooloog. De ecooloog controleert op aanwezigheid van ringslangen voor en tijdens het maaien. Wanneer een broeihoop is aangetroffen zal deze worden afgezet met een afzetlint op circa 1,5 meter afstand van de broeihoop. Eventuele aanwezige ringslangen worden weggevangen door een ecooloog en direct uitgezet in geschikt leefgebied bij Natuurpark Spoorzicht. De vegetatie wordt daarna gedurende de hele periode van de werkzaamheden kort gehouden. Daarbij wordt er minimaal één meter rondom de graaflocaties vrij gemaaid. Op de plekken waar wordt gegraven, wordt vijf meter vanaf de buitenste spoorstaaf om in te werken + één meter extra weggemaaid. Aan weerszijde van de Ouddiemerlaan wordt 100 meter van de berm gemaaid.

De maaihoogte wordt op minimaal 10 centimeter hoogte ingesteld. Er wordt gemaaid bij een temperatuur van 15°C of hoger en het maaien gebeurt in één richting. Ruigtes waarvan het niet nodig is om te maaien voor de werkzaamheden worden ongemoeid gelaten.

Een deskundige ecooloog controleert na het maaien op aanwezigheid van konijnenholen en markeert deze. De holen worden niet afgeschermd door materiaal.

Graafwerkzaamheden vinden buiten de kwetsbare periode van ringslang (half oktober – half maart) plaats. Alleen de werkzaamheden die geen grondroerende activiteiten in het talud betreffen mogen worden uitgevoerd in de kwetsbare periode. Op het gemaaide vlakke stuk naast het spoor kunnen graafwerkzaamheden

ook in de kwetsbare periode plaatsvinden. Voor het plaatsen van materialen, rijden van voertuigen en gebruik van machines wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de bestaande verharding.

Datum
30 juni 2022

Onze referentie
5190026535020

Er worden nieuwe winterverblijven gerealiseerd. Dit gebeurt om te compenseren voor de verblijfplaatsen die tijdens de graafwerkzaamheden eventueel verloren zijn gegaan. Deze verblijfplaatsen kunnen na de werkzaamheden in gebruik worden genomen. Er worden twee nieuwe verblijven gerealiseerd op de locaties waar de nieuwe taludtrappen worden gerealiseerd. De alternatieve winterverblijven worden op ongeveer drie meter hoogte aangebracht zodat zonnende ringslangen bij monitoring snel gezien kunnen worden en er voor de ringslangen voldoende afstand tot de treinen boven op het talud is. De specificaties van de winterverblijven staan in **"Projectplan Ringslangen Watergraafsmeer, Wissel oostelijke toegang, R-523120" van 28 maart 2022.**

In het eerste en tweede jaar na de werkzaamheden zal monitoring plaatsvinden van de kunstmatige winterverblijfplaatsen. Daarbij wordt in maart/april bij de kunstmatige winterverblijfplaatsen gekeken of er zonnende ringslangen aanwezig zijn. De controle of ringslangen aanwezig zijn wordt bij zonnig weer uitgevoerd.

Met inachtneming van de door u voorgestelde maatregelen wordt voorkomen dat exemplaren van de ringslang in het plangebied aanwezig zijn gedurende de werkzaamheden. Door de werkzaamheden neemt de kwaliteit en de kwantiteit van het leefgebied van ringslang (tijdelijk) af en kunnen voortplantings- en rustplaatsen (tijdelijk) worden beschadigd en vernield. Er is dan ook sprake van een overtreding van verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.10, lid 1b van de Wet natuurbescherming.

Staat van instandhouding

De ringslang komt algemeen voor in (de omgeving van) het plangebied. De ringslang is als 'kwetsbaar' aangemerkt op de Nederlandse Rode lijst. De aantalstrend en de verspreiding is de afgelopen jaren relatief stabiel volgens de website van RAVON. Rondom het IJsselmeer liggen de kernen van de verspreiding van de ringslang. In Noord-Holland bevindt zich dan ook een belangrijke populatie van ringslangen. In (de omgeving van) Diemen is er veel aandacht voor onder andere de ringslang. Er zijn verschillende projecten waarbij er geschikt leefgebied voor ringslangen worden gecreëerd. Door alleen de stukken te maaien waar daadwerkelijk gewerkt gaat worden blijft habitat bestaan en zijn er tijdens de werkzaamheden schuilmogelijkheden in de vegetatie en in holen aanwezig. Tevens worden holen niet afgesloten met materiaal en wordt er zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande verharding. Na de werkzaamheden worden de werklocaties langzamerhand weer geschikt leefgebied.

De gunstige staat van instandhouding van de ringslang komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Datum
30 juni 2022

Onze referentie
5190026535020

Andere bevredigende oplossing

Het betreffende stuk spoor is verouderd en niet efficiënt. De vernieuwingen en de onderhoudswerkzaamheden dragen bij aan veilig en efficiënt treinverkeer. De werkzaamheden zijn dan ook locatie specifiek voor het stuk spoor bij Diemen (geocode 587, kilometrerings 906,6 – 907,4) en kunnen dan ook niet op een andere locatie worden uitgevoerd.

Omdat in de berm en deels op het talud kabels liggen, vinden de graaf- en maaierwerkzaamheden daar plaats. De werkzaamheden kunnen niet op een andere manier worden ingericht.

Voordat de werkzaamheden worden uitgevoerd wordt de vegetatie kort gemaaid om het gebied ongeschikt te maken voor de ringslang. Dit geeft de ringslangen de mogelijkheid om bij de werklocatie weg te gaan. Een ecoloog vangt ringslangen die zijn gezien en verplaatst deze naar een geschikte locatie; natuurpark Spoorzicht. Broeihopen worden afgezet met lint en vermeden. Een alternatieve werkwijze dan benoemd in de maatregelen is schadelijker voor de ringslang.

De graafwerkzaamheden worden uitgevoerd buiten de kwetsbare periode van ringslang (half oktober - half maart). Gedurende deze kwetsbare winterperiode verblijven de ringslangen in winterverblijven in de grond. Door buiten deze periode te graven wordt voorkomen dat ringslangen worden gedood. Een andere planning zou tot meer schade kunnen leiden voor ringslang. Er is dan ook voor een bevredigend alternatief gekozen.

Door de gekozen inrichting, werkwijze en de planning (buiten de kwetsbare periode) wordt schade aan de ringslang zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Belang

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, lid 5, sub b van de Wet natuurbescherming **'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'**.

Een deel van het spoor is momenteel ongebruikt. Om de rangeercapaciteit te vergroten zal het ongebruikte deel weer bruikbaar worden gemaakt. Tevens wordt er onderhoud uitgevoerd en worden toegangsmogelijkheden tot het spoor verbeterd. In de toekomst maakt dit het onderhoud veiliger en gemakkelijker. Door de werkzaamheden wordt ook in de publieke behoefte voorzien om treinverkeer veilig en efficiënt te laten verlopen.

Het spoor, met inbegrip van alle spoorse elementen, moet regelmatig onderhouden worden. Ook vindt er grootschalig onderhoud van de bovenbouwconstructie van de spoorbaan plaats waarbij spoorstaven, dwarsliggers en het ballastbed vervangen worden. Bij een verminderde bovenbouwconstructie of een slechte drainage kunnen verzwakkingen van de spoorbaan optreden. Indien onderhoudswerkzaamheden

achterwege blijven, **raakt het spoor langzaam in verval en kunnen risico's op** spoorcalamiteiten niet geheel worden uitgesloten.

Datum
30 juni 2022

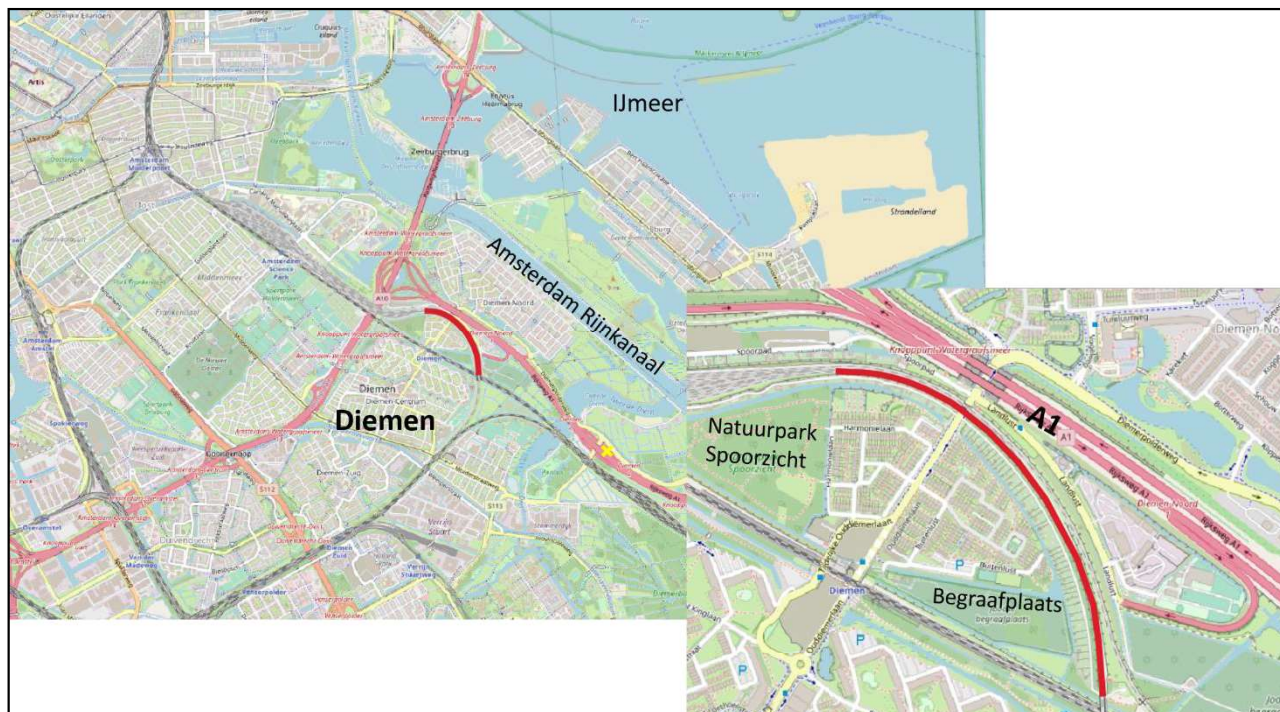
Onze referentie
5190026535020

Gelet op het voorgaande ben ik van oordeel dat het belang **'de volksgezondheid, de** openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het **milieu wezenlijke gunstige effecten'** voldoende is om de negatieve effecten op de ringslang die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

2. Activiteit

2.1 Gebiedsbeschrijving

Het projectgebied bestaat uit een stuk spoor met geocode 587 en kilometrering 906.6-907.4. Ten noordoosten van dit spoor loopt nog een spoor met geocode 587 en kilometrering 100.0-100.7. Ter hoogte van kilometrering 906.83 bevindt zich een spoorbrug over een autoweg heen. Het stuk spoor van 906.6-906.96 is begroeid met verschillende planten doordat het niet in gebruik is. Het projectgebied ligt ten noordoosten van Diemen tegen de A1 aan. Ten zuiden van het projectgebied liggen volkstuinten en er ligt een Joodse begraafplaats. Ten zuidwesten ligt natuurpark Spoorzicht. Verder liggen in de omgeving woonwijken, watergangen, een sportpark, het Amsterdam Rijnkanaal, het IJmeer en akkers. In Figuur 1 is de globale ligging van het projectgebied weergegeven.

Figuur 1. Globale ligging van het projectgebied.

In Figuur 2 zijn delen van het projectgebied aangegeven. Het projectgebied bestaat uit spoor en spoorbermen/taluds.

8. Mitigerende maatregelen

De volgende maatregelen worden genomen om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Deze zijn er enerzijds op gericht om individuen tijdens de werkzaamheden te beschermen en anderzijds om de functionaliteit van het leefgebied tijdens het project en in de toekomst te behouden.

8.1 Planning

Vanaf week 30 (25 juli 2022) vangen de projectwerkzaamheden aan. Twee weken voorafgaand aan deze werkzaamheden wordt de berm ongeschikt gemaakt voor ringslangen. In week 30 wordt gestart met het realiseren van de taludtrappen, het verleggen van kabels en leidingen, het plaatsen van het hekwerk en andere voorbereidende werkzaamheden. Van 6 oktober 2022 t/m 10 oktober 2022 is er een buitendienststelling waarbij het spoorwerk wordt uitgevoerd. Daarna vinden er nog kabel- en leidingwerkzaamheden plaats. Rekening moet worden gehouden met eventueel nawerk tot 31 december 2022.

8.2 Ringslang

Om negatieve effecten van de activiteiten te verkleinen worden een aantal maatregelen ten gunste van de ringslang genomen.

1. **Twee weken voor aanvang van de werkzaamheden wordt de berm ongeschikt gemaakt**
Eind week 27, begin week 28 (twee weken voor aanvang van de werkzaamheden) wordt de berm door maaien ongeschikt gemaakt. Ringslangen zoeken dekking bij gevaar en door de dekking te verwijderen in het gebied waar gewerkt gaat worden, worden ringslangen verdreven. Tevens is het voor een ecooloog in een korte vegetatie eenvoudiger om ringslangen zien. Door de maaibalk op minimaal 10 cm hoogte in te stellen wordt voorkomen dat ringslangen gedood worden. Er wordt gemaaid bij een temperatuur van 15 °C of hoger. Bij de maaiwerkzaamheden is een controle van de ecooloog om te zorgen dat ringslangen niet gedood worden. Daarna wordt de vegetatie kort gehouden tot na de werkzaamheden.
2. **Voorafgaand aan de werkzaamheden controle door ecooloog**
Voorafgaand aan de graafwerkzaamheden wordt er door de ecooloog een controle uitgevoerd waarbij wordt gekeken of ringslangen verdwenen zijn uit de werkgebieden op het talud en berm. Reptielen die nog aanwezig zijn worden door de ecooloog weggevangen.
3. **Gebruik maken bestaande verharding**
Voor het plaatsen van materialen, rijden van voertuigen en gebruik van machines wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de bestaande verharding om de bermen te ontzien. De bestaande verharding is minder aantrekkelijk als leefgebied voor ringslangen waardoor negatieve effecten verminderd zijn als de werkzaamheden daar uitgevoerd worden.
4. **Zoveel mogelijk ruigtes laten bestaan**
Tijdens de werkzaamheden worden ruigtes waarvan het niet nodig is om ze te maaien of in te graven ongemoeid gelaten. Hierdoor blijven er verstoppelken voor ringslangen bestaan. Daarbij wordt er minimaal 1 meter rondom de graaflocaties vrij gemaaid zodat de ringslangen geen hinder ondervinden door de werkzaamheden. Waar wordt gegraven wordt

5 meter vanaf de buitenste spoorstaaf om in te werken + 1 meter extra weggemaaid. Aan weerszijde van de Ouddiemerlaan wordt 100 meter van de berm gemaaid.

5. Grondroerende activiteiten in de berm worden zo beperkt mogelijk gehouden

Graafwerkzaamheden kunnen verblijfplaatsen van ringslangen vernietigen. Door de graafwerkzaamheden in het talud zo beperkt mogelijk te houden door alleen te graven waar het strikt noodzakelijk is worden verblijfplaatsen zoveel mogelijk (bijvoorbeeld holletjes) ontzien.

6. Ingangen van konijnenholen worden niet afgeschermd met materiaal

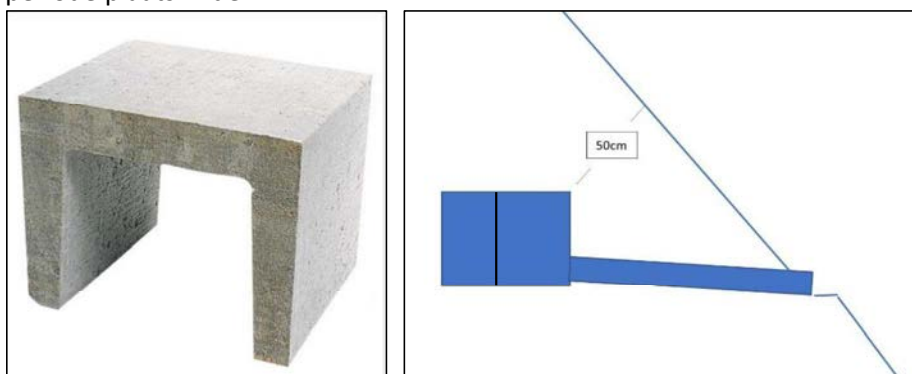
Tijdens de quickscan zijn er geen konijnenholen aangetroffen. Door de ecooog wordt na het maaien gecontroleerd op konijnenholen. Wanneer deze aanwezig zijn worden ze gemarkeerd. De holen worden niet afgeschermd door materiaal. Dit omdat ringslangen gebruik kunnen maken van konijnenholen als overwinteringsplek.

7. Nieuwe winterverblijven realiseren

Door na de werkzaamheden nieuwe winterverblijfplaatsen te realiseren wordt er gecompenseerd voor de verblijfplaatsen die mogelijk verloren gaan bij de graafwerkzaamheden. Na de werkzaamheden kunnen deze in gebruik genomen worden. Dit wordt als volgt gedaan: Op de locaties waar de taludtrappen gerealiseerd worden, worden twee nieuwe winterverblijfplaatsen gemaakt. Per nieuw winterverblijf worden twee betonnen mini U-elementen van voldoende grootte, of vergelijkbare betonnen holle constructies, ingegraven op ongeveer een halve meter onder de grond. Een betonnen buis van circa 100mm doorsnede verbindt de holle ruimte met de buitenlucht. Regen mag niet in de buis lopen, vandaar dat de buis naar buiten toe schuin aflopend moet zijn (Figuur 6). De alternatieve winterverblijven worden op ongeveer 3 meter hoogte aangebracht zodat zonnende ringslangen bij monitoring snel gezien kunnen worden en er voor de ringslangen voldoende afstand tot de treinen bovenop het talud is. Een klein plateau bij de ingang van de buis zorgt voor een plek om te zonnen.

8. Graafwerkzaamheden buiten kwetsbare periode

De graafwerkzaamheden in het schuine talud worden buiten de kwetsbare winterperiode (half oktober – half maart) uitgevoerd. Afrondende werkzaamheden kunnen plaatsvinden zolang er geen grondroerende activiteiten in het talud in de kwetsbare periode gebeuren. Op het gemaaide vlakke stuk naast het spoor kunnen graafwerkzaamheden ook in de kwetsbare periode plaatsvinden.

Figuur 6. Twee ingegraven mini U-elementen 30x40x30cm (www.sierbestravingshop.nl) als voorbeeld van een alternatief winterverblijf voor ringslangen.

8.3 Inschakelen deskundige

De activiteiten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van ringslangen. De deskundige wordt geraadpleegd en geïnformeerd bij alle te nemen beslissingen en vragen omtrent ecologie tijdens het project. De deskundige is aanwezig bij de maaiwerkzaamheden, controleert na het maaien op konijnenholen en markeert deze, controleert vlak voor aanvang van de werkzaamheden op aanwezigheid van ringslangen en vangt waar nodig de slangen en de ecooloog is aanwezig bij de start van het ingraven van de betonnen elementen. De bevindingen worden door de ecologisch deskundige vastgelegd in een logboek.

8.4 Ecologisch werkprotocol

In een ecologisch werkprotocol staat in het kort omschreven welke maatregelen getroffen worden om effecten op beschermde soorten te voorkomen. Ook staat erin hoe te handelen als deze effecten toch optreden. Dit werkprotocol wordt door een begeleidend ecooloog opgesteld en moet op de locatie aanwezig zijn en bij de betrokken werknemers bekend zijn. De activiteiten moeten aantoonbaar volgens dit protocol worden uitgevoerd.

8.5 Monitoring

De effectiviteit van kunstmatige winterverblijfplaatsen is niet bewezen. Hierom zal er de twee jaar na de werkzaamheden in maart/april gekeken worden of er zonnende ringslangen aanwezig zijn bij de kunstmatige winterverblijfplaatsen. In maart/april komen de ringslangen weer uit hun winterverblijfplaatsen en liggen dan vaak voor de ingang te zonnen. De controle of ringslangen aanwezig zijn wordt bij zonnig weer uitgevoerd.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
t.a.v. [REDACTED]
Postbus 40225
8004 DE ZWOLLE

Datum	10 mei 2022	Eigenaar	Suzanne Boers
Uw kenmerk	5190026535020	Telefoonnummer	06 4532 4627
Ons kenmerk	-	E-mail	[REDACTED]
Bijlage(n)	-		
Onderwerp	Beantwoording vragen aanvraag project Watergraafsmeer Wissel oostelijke toegang, R- 523120		

Leefomgeving, Juridische
Zaken en Vastgoed

Bezoekadres
Moreelsepark 2
3511 EP Utrecht

Postadres
Postbus 2038
3500 GA Utrecht

www.prorail.nl

Geachte mevrouw [REDACTED],

Op 28 maart 2022 heb ik een aanvraag, met aanvraagnummer 5190024422217, ingediend voor een ontheffing voor het project 'Watergraafsmeer Wissel oostelijke toegang', R-523120. Naar aanleiding van deze aanvraag heb ik van u op 2 mei 2022 vragen ontvangen over deze aanvraag. In deze brief beantwoord ik deze vragen. Voor het gemak heb ik uw vragen in de brief opgenomen.

1. U verwijst in het projectplan naar oude rapporten over de omgeving van het werkgebied (projectplan p. 9). Het gaat om Ekoza projectnummers 11.125, 17.034, 18.096, 20.094 en 21.049. Mogen wij deze rapporten ontvangen?

De rapporten treft u hierbij aan.

2. In het projectplan is beschreven dat alleen gemaaid wordt waar het strikt noodzakelijk is (projectplan p. 13). Kunt u specificeren waar het maaien strikt noodzakelijk is?

Er zal alleen gemaaid worden op locaties in de berm en waar werkzaamheden plaatsvinden ten behoeve van kabels, taludtrappen en hekwerken. De taludtrappen en hekwerken komen aan weerszijden van de Ouddiemerlaan. Voor het kabelwerk worden momenteel verleggingsplannen door de aannemer uitgewerkt. Deze zijn nu nog niet specifiek aan te geven dan het werkgebied dat is opgenomen in figuur 3 van het Projectplan. In de uitvoering zal het te maaien gebied kleiner zijn dan op figuur 3 is aangegeven, aangezien in figuur 3 rekening is gehouden met kabeltracés aan weerszijden van het spoor. Dit zal in de praktijk niet (overal) nodig zijn.

3. In het projectplan wordt beschreven dat ringslangen die gezien worden tijdens het maaien of voorafgaand aan het maaien, door een ecoloog worden verwijderd (projectplan p. 15/16). Waar worden deze ringslangen naartoe verplaatst?

De gevangen ringslangen worden in geschikt gebied bij Natuurpark Spoorzicht neergezet (Figuur 1).

Figuur 1. Locatie overzetten gevangen ringslangen.

4. Wordt er in één richting gemaaid tijdens het ongeschikt maken van het werkterrein?

Ja, er zal één richting op worden gemaaid.

5. Hoe wordt ervoor gezorgd dat de vegetatie kort wordt gehouden tijdens de werkzaamheden?

Daar waar de werkzaamheden dat toelaten zal regulier worden gemaaid zodat de vegetatie kort blijft. Op locaties waar is/wordt gegraven is regulier maaien niet nodig aangezien daar de vegetatie tijdelijk verdwenen is.

6. Hoe wordt ervoor gezorgd dat er geen ringslangen gedood worden wanneer materialen buiten de bestaande verhardingen worden geplaatst?

Materiaal zal zoveel mogelijk op de bestaande verhardingen worden geplaatst of, indien dat niet mogelijk is, op de gemaaide delen van de berm. Zo wordt voorkomen dat ringslangen worden gedood.

7. Volgens het projectplan kan het maaien twee weken voor de aanvangsdatum van de werkzaamheden beginnen. De werkzaamheden starten op 25 juli 2022. Dit betekent dat het maaien nog in het broedseizoen start. Hoe wordt tijdens het maaien omgegaan met broedvogels?

Twee weken voorafgaand aan het maaien wordt het te maaien gebied door een ecooloog gecontroleerd op broedvogels. Als er geen broedende vogels zitten, dan zal de aanwezige vegetatie waar broedvogels kunnen gaan zitten alvast verwijderd worden. Als er broedende vogels worden aangetroffen, dan zullen de betreffende delen worden gemarkeerd en zal er gefaseerd worden gemaaid.

8. De eiafzet bij de ringslang kan plaatsvinden vanaf eind mei tot half augustus, maar de meeste eieren worden gelegd van eind juni tot en met juli. Dit betekent dat de werkzaamheden worden gestart tijdens de kritische periode van de ringslang. In het projectplan is beschreven dat: "ringslangen die gezien zijn door een ecooloog worden verwijderd en broeihopen worden gemarkeerd en vermeden" (projectplan p.15). Wat wordt er gedaan als een broeihoop aanwezig is op de locatie waar gegraven moet worden?

Tijdens de quickscan zijn er geen broeihopen in het projectgebied aangetroffen. Daarbij is de kans op aanwezigheid van broeihopen waar gegraven gaat worden naast het schouwpad en bij de taludtrappen erg klein. Mochten er toch broeihopen worden aangetroffen op locaties waar gegraven gaat worden, dan wordt de broeihoop afgezet met lint zodat de werkzaamheden hier niet bij in de buurt plaatsvinden. De graafwerkzaamheden moeten dan worden uitgesteld tot na de eieren zijn uitgekomen. Dit wordt voorafgaand aan het vervolgen van de graafwerkzaamheden door de ecooloog gecontroleerd. De broeihoop wordt als deze vrijgegeven is verplaatst naar de dichtstbijzijnde plek waar niet gegraven wordt zodat de graafwerkzaamheden plaats kunnen vinden.

9. Hoe worden broeihopen vermeden? Wordt er een minimale afstand bewaard tussen werkzaamheden dan wel het werkterrein en de broeihopen?

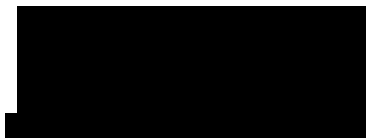
Bij het aantreffen van broeihopen worden deze met afzetlint circa 1,5 meter van de broeihoop af afgezet.

10. In uw projectaanvraag geeft u aan dat u, na de werkzaamheden, controleert of het gebied gebruikt wordt door de ringslang (projectplan p.13). Controleert u zowel in het eerste als in het tweede jaar na de werkzaamheden? Of controleert u alleen in het tweede jaar na de werkzaamheden?

De monitoring zal zowel in het eerste als in het tweede jaar plaatsvinden.

Ik hoop dat mijn reactie op uw vragen voldoende duidelijkheid biedt. Mocht u een nadere toelichting willen hebben, dan hoor ik dat graag.

Met vriendelijke groet,

Vakspecialist ruimte en ecologie